

Cēsu novada domē apstiprināta Cēsu novada sporta attīstības stratēģija 2024.–2030.gadam, kurā definēti galvenie sporta attīstības virzieni, mērķi un uzdevumi. Tajā minēta arī vajadzība veidot sporta pārvaldi. Stratēģijā norādīts: “Esošais mo-

delis darbojas veiksmīgi, tomēr ir izaicinājumi, kas apgrūtina ikdienas darbu: dalīta sporta budžeta plānošana un uzraudzība - apvienību pārvaldēs un centrālajā administrācijā; nevienmērīga koordinātoru noslodze; administratīvais slogs pārsvarā uz Cēsu koordinātoru pleciem; nav vienotas pārvaldī-

bas sporta jomai.

Lai rastu optimālu risinājumu, tiek ierosināts veidot Sporta pārvaldi. Ieguvums no šādas pārvaldības būtu: vienota struktūra ar noteiktu hierarhiju; centralizēts budžets; izlīdzinātas slodzes; sadalītas atbildības.”

Sporta nozare un tās izaicinājumi

Sporta pārvalde

Stāstot par iecerēto sporta pārvaldi, Cēsu sporta koordinatore Ineta Krūmiņa norāda, ka tās štatā būtu visi sporta koordinatori, kuri šobrīd ir apvienību pārvalžu pakļautībā. Runājot par Pārgaujas apvienības pārvaldi, kurā nav sporta koordinātoru, I. Krūmiņa izvērtē divas iespējas: vai nu meklēt darbinieku, kura pārziņā būtu sporta darbs šajā apvienībā, vai to uzņemas citas apvienības koordinators.

Šobrīd novadā pilnas slodzes darbs ir četriem sporta koordinātoriem, Jaunpiebalgas apvienībā šim pienākumam paredzēta pus-slodze, Priekuļos – 0,3 slodzes. Kā plānots īstenot stratēģijā minēto slodžu izlīdzināšanu?

“Tas nebūs vienkārši, jo sporta koordinātoriem, kuriem tas nav pilnas slodzes darbs, ir arī citi pienākumi, nāksies skatīties, kā to sakārtot,” saka I. Krūmiņa.

Šķiet, ka sporta pārvaldības jautājums vēl nav īsti skaidrs, nezina daudzi. Kā saka I. Krūmiņa, koordinatori vieni reorganizāciju nevar veikt, jānāk kopā ar domes vadību, speciālistiem un kopīgi jāmeklē labākais risinājums. Kad sporta pārvalde sāks funkcionēt, vēl nav zināms, bet ir vēlme to īstenot nākamā gada pirmajā pusē. Taču sportistiem, sporta biedrībām, klubiem nekas nemainās, sporta koordinatori turpinās pārziņāt situāciju savās apvienībās.

Informācija vēsta, ka novadā aktīvi darbojas ap 40 sporta bied-

rību/ klubu, 30 sporta veidos pulcējot aptuveni 1200 aktīvistu.

Četri virzieni

Atbilstoši pieņemtajai stratēģijai plānots darboties četros virzienos: “Galvenais un prioritārais ir bērnu un jauniešu sports. Nav noslēpums, ka bērni, jaunieši ir fiziski vāji sagatavoti, tāpēc uzskatām, ka jāskatās ar cēloni, nevis jācīnās ar sekām. Proti, fiziskajām aktivitātēm bērni jāpievērš kopš mazotnes. Ir labi, ja bērnus tajās iesaista vecāki, bet ko darīt, ja tā nav? Domājam, pirmsskolas izglītības iestādes būtu vieta, kur bērnam katru dienu būtu kāda fiziska nodarbība, kurā stiprina organismu – rokas, kājas, muguru -, lai ķermenis veidojas spēcīgs, lai veidojas disciplīna. Tiesa, sarunās ar pirmsskolas izglītības iestāžu darbiniekiem uzzinu, ka bērnu dārzos papildu fiziskajām aktivitātēm īsti nav laika, bērni aizņemti ar daudz ko citu. Iesim, runāsim ar bērnu dārzu vadību, sporta skolotājiem, lai saprastu, ko viņi var darīt šajā jautājumā. Runāsim ar sporta biedrībām, varbūt tās var palīdzēt, jo vairākas bērnus no pirmsskolas nodarbībās jau iesaista. Ir jādara visiem kopā.”

Otrs virziens - tautas sports. Arī te stratēģijā minēti ļoti ambiciozi mērķi: panākt, ka vismaz 50 procenti iedzīvotāju vismaz divas reizes nedēļā nodarbotos ar fiziskajām aktivitātēm. Tas ir zināms izaicinājums, ņemot vērā, ka atbilstoši “Eiropas barometrs” pētījumam valstī vidēji tikai 28 procenti iedzīvotāju vismaz divas reizes nedēļā nodarbojas ar fiziskām aktivitātēm.

Trešais – augstu sasniegumu sportistu atbalstīšana; ceturtais – atbalsts sporta pasākumiem.

Infrastruktūra

Nozīmīga sadaļa veiksmīgai sporta dzīvei ir atbilstoša infrastruktūra. Novadā ir 40 pludmales volejbola laukumi, 26 stadioni/ futbola laukumi, 16 sporta zāles, 10 treniņu zāles, citi objekti. Sporta bāzu apsaimniekošana arī turpmāk būs apvienību pārvalžu, izglītības iestāžu, Cēsu Olimpiskā centra, biedrību, privātpašnieku pārziņā.

Kopumā novadā ir daudz labu sporta zāļu, tomēr varētu būt vairāk, uzsver I. Krūmiņa: “Īpaši pilsētā zāles ļoti noslogotas, treniņi notiek līdz desmitiem vakarā. Apvienību teritorijās sporta zāles nav tik noslogotas, piemēram, Stalbē, Straupē, bet, lai regulāri brauktu uz treniņiem, tās ir papildu izmaksas.”

Aktuāls jautājums par jaunām sporta būvēm, jo jau ilgus gadus izteiktā pabērna lomā ir vieglatlēti, kuri ziemā trenējas Cēsīs, Lapsu ielas sporta zālē, kas gadu no gada kļūst arvien kritiskākā stāvoklī. Šī zāle pieder uzņēmumam, kas rada zināmus šķēršļus, jo pašvaldība nedrīkst ieguldīt finansējumu privātā īpašumā.

“Vienīgais risinājums, ka uzņēmējam pašam jāveic remonts, tad pašvaldība varētu maksāt lielāku īri,” skaidro I. Krūmiņa. “Pagaidām jautājums nav izkustējies, vieglatlēti turpina trenēties ļoti neatbilstošos apstākļos. Vēl viens risinājums ir jaunas, multifunkcionālas manēžas būve vieglatlētikai, pludmales volejbolam,

basketbolam. Pašvaldība gatava nodot zemi halles būvniecībai, būvniecību finansētu privātais investors.”

Jautāju par iecerēto futbola halli Priekuļos, un I. Krūmiņa skaidro, ka iestājusies pauze, jo ir jautājums, vai pašvaldība to var atļauties, bet futbola biedrības ir par šo būvi. Process varētu izkustēties, ja atrastos privātais investors, jo pašvaldības budžetā tam finansējumu būs grūti atrast.

Prioritārie sporta veidi

Pieņemot stratēģiju, domes sēdē deputāti ilgi diskutēja, cik augstu prioritāti piešķirt katram sporta veidam, dalot tos trīs grupās. I. Krūmiņa skaidro, ka katrai grupai ir noteikts koeficients, atbilstoši kuram piešķir finansējumu, bet katras grupas sporta veids to saņem: “Arī trešās grupas sporta veidi var saņemt nelielus līdzekļus, jo ir svarīgi atbalstīt cilvēkus, kuri grib darboties.”

Stratēģijā rodams, ka kopējais sporta nozares atbalsts, kurā ietilpst arī Cēsu Olimpiskā centra

un Cēsu Sporta skolas budžets, ir nepilni divi miljoni eiro. Cik daudz ar to var aptvert?

“Protams, gribētos, lai būtu vairāk, manuprāt, sportam tiek atvēlēts pārāk maz. Piemēram, treneriem, kuri nav Sporta skolas darbinieki, pašvaldība algas nemaksā, viņi paši meklē iespēju piesaistīt finansējumu no sponsooriem, dalības maksām. Gribētos, lai arī viņiem ir kaut neliela samaksa, tas dotu papildu motivāciju. Naudu piešķiram tikai tām biedrībām, sportistiem, kuri sevi jau pierādījuši – ar rezultātiem, dalībnieku skaitu, dalību sacensībās. Ik pa brīdī izskan jautājums, vai vajag atbalstīt visus? Tiek diskutēts, piedāvāti dažādi risinājumi, tostarp nosakot tikai konkrētus atbalstāmos sporta veidus. Ja pieņemtu tādu lēmumu, tas izsauktu pamatīgu vētru sporta sabiedrībā, tāpēc uzskatu, ka katram vajadzētu piešķirt kaut nelielu līdzfinansējumu. Ja pašvaldība biedrību līdzfinansē, tai būtu pienākums iesaistīties sporta dzīves veicināšanā, pasākumu rīkošanā. Ja viņi sapratīs, ka tas ir noderīgi visai sabiedrībai, arī viņiem, būs gatavi piedalīties!” □

Prioritārie sporta veidi

Lai efektīvi izmantotu sporta budžeta finansējumu un virzītos uz augstu sasniegumu sportu, sporta komisija noteikusi prioritāros sporta veidus, ņemot vērā šādus kritērijus:

- sporta veida tradīcijas Cēsu novadā;
- sporta infrastruktūras nodrošinājums;
- bērnu, jauniešu, pieaugušo iesaiste (piramīda);
- Sporta skolas profesionālās ievirzes pamats;
- augsti sasniegumi Latvijā;
- augsti sasniegumi Baltijā, Eiropā, pasaulē;
- masveidība;
- sporta pasākumu organizēšana;
- sporta ekspertu individuāls viedoklis par sporta veida attīstības perspektīvu Cēsīs.

Atbilstoši minētajiem kritērijiem sporta veidi sadalīti trijās prioritārajās grupās.

■ **Pirmā prioritārā grupa:** basketbols, biatlons, distanču slēpošana, florbols, futbols, orientēšanās, pielāgotais sports

(cilvēkiem ar īpašām vajadzībām), vieglatlētika, volejbols/ pludmales volejbols.

■ **Otrā prioritārā grupa:** autosports/ motosports, badmintonis, BMX/ MTB, cīņas sports, teniss.

■ **Trešā prioritārā grupa:** bokss, dambrete, disku golfs, galda teniss, hokejs, kalnu slēpošana, kamanu suņu sports, karatē, loka šaušana, novuss, regbija, šahs, šautriņu mešana un citi. □

Lappusi sagatavojis
JĀNIS GABRĀNS

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par saturu atbild projekta īstenotājs izdevniecība SIA "Cēsu Druva".

Slodze liela, bet galā tiekam

“Druva” skaidroja, kā organizēta sporta dzīve Valmieras novadā. Informācija vēsta, ka novadā ir vairāk nekā 55 sporta organizāciju, kurās darbojas apmēram 2300 dalībnieku 35 sporta veidos. Novadā ir aptuveni 74 vietas sportošanai, darbojas četras sporta skolas, valstspilsētā plaša sporta infrastruktūra ir SIA “Valmieras Olimpiskais centrs” pārziņā.

Novada pašvaldības sporta pārvaldes vadītājs Rihards Zalte stāsta, ka sporta nozare reorganizēta tūlīt pēc pašvaldību vēlēšanām un esošajā formātā veiksmīgi strādā vairāk nekā divus

gadus. Pārvaldē ir vadītājs un četri sporta organizatori, kuru pārziņā sadalītas apvienību pārvaldes un Valmiera. Tikai viena organizatora darba vieta ir Naukšēnos, viņš atbild par Rūjienas un Naukšēnu apvienības teritoriju, pārējie darbu koordinē no biroja Valmierā un vajadzības gadījumā apmeklē sporta norises vietas pagastos.

“Esošais modelis ir darboties spējīgs,” saka R. Zalte. “Darba apjoms, protams, liels, nedēļas nogales organizatoriem nav brīvdienas, bet galā tiekam, lai arī dažkārt ir pārslodze. Ir daudzi faktori, kas ietekmē darba apjomu, piemēram, vai konkrētajās teritorijās ir aktīvas sporta

organizācijas, kurām vajag tikai finansiālu atbalstu vai nelielu organizatorisku iesaisti. Tur vienkāršāk, bet, kur entuziastu nav, viss jādara mums, bet arī tas ir paveicams.”

Sadarbība ar sporta skolām un “Valmieras Olimpisko centru” notiek diendienā, risinot dažādus jautājumus, jo visiem viens mērķis – attīstīt sporta jomu.

Stāstot par atbalstu sporta biedrībām, pārvaldes vadītājs norāda, ka, kaut minimāls, atbalsts tiek visām, kas ir aktīvas, grib darboties, bet jaunajām sevi vispirms jāpierāda ar darbiem. □